

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia poniedziałek, 29 kwietnia 2024 r.

Poz. 2474

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN.4131.170.2024 WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

z dnia 26 kwietnia 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.), stwierdzam nieważność załącznika do uchwały Nr LXXVIII/721/2024 Rady Miejskiej Ruciane-Nida z dnia 25 marca 2024 r. w sprawie Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Ruciane-Nida w 2024 r. w części dotyczącej § 4 pkt 1 w zakresie sformułowania „(...) zagubionych i blakających się po terenie Gminy Ruciane-Nida oraz zwierząt z wypadków drogowych na zgłoszenie mieszkańców, organizacji społecznych, Policji i innych służb porządkowych”, § 4 pkt 3 i pkt 4, w § 4 pkt 5 w zakresie sformułowania „(...) w uzasadnionych przypadkach” oraz w § 5 pkt 1 w zakresie sformułowania „(...) bezdomnych psów”.

Uzasadnienie

Uchwałą, o której mowa na wstępie, Rada Miejska Ruciane-Nida, działając na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym oraz 11a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r., poz. 1580), dalej zwaną u.o.z., przyjęła Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Ruciane-Nida w 2024 r., stanowiący załącznik do uchwały, zwany dalej Programem.

Uchwała wpłynęła do organu nadzoru 3 kwietnia 2024 r.

Stosownie do art. 11a ust. 2 ustawy o ochronie zwierząt, program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt obejmuje w szczególności:

- 1) zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt;
- 2) opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie;
- 3) odławianie bezdomnych zwierząt;
- 4) obowiązkową sterylizację albo kastrację zwierząt w schroniskach dla zwierząt;
- 5) poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt;
- 6) usypianie ślepych miotów;
- 7) wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich;
- 8) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

Zgodnie z utrwalonym w tym zakresie orzecnictwem, organ stanowiący podejmując uchwałę w przedmiocie programu opieki nad bezdomnymi zwierzętami i zapobiegania bezdomności zwierząt nie może pominąć żadnego z elementów wskazanych w art. 11a ust. 2 i ust. 5 ww. ustawy. Jest on zobowiązany do wyczerpania zakresu upoważnienia ustawowego przez uregulowanie wszystkich kwestii uznanych przez ustawodawcę za istotne, a uregulowanie to musi być dokonane w sposób kompleksowy, a zarazem precyzyjnie i konkretnie (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 13 września 2016 r., sygn. akt II SA/Kr 398/16). Jednocześnie nie może wykroczyć poza zakres upoważnienia.

W § 4 pkt 1 Rada Miejska Ruciane-Nida uchwaliła, że zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie Gminy Ruciane-Nida polega na odławianiu i umieszczaniu w schronisku zwierząt bezdomnych, zagubionych i blakających się po terenie Gminy Ruciane-Nida oraz zwierząt z wypadków drogowych na zgłoszenie mieszkańców, organizacji społecznych, Policji i innych służb porządkowych.

W myśl art. 11a ust. 2 pkt 3 u.o.z. program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt obejmuje odławianie bezdomnych zwierząt. Natomiast stosownie do treści art. 4 pkt 16 u.o.z. przez zwierzęta bezdomne rozumie się zwierzęta domowe lub gospodarskie, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale dotąd pozostawały. Zwierzęta domowe to zwierzęta tradycyjnie przebywające wraz z człowiekiem w jego domu lub innym odpowiednim pomieszczeniu, utrzymywane przez człowieka w charakterze jego towarzysza (art. 4 pkt 17 u.o.z.), zaś zwierzęta gospodarskie to zwierzęta gospodarskie w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (art. 4 pkt 18 u.o.z.) - koniowate, bydło, jeleniowate, drób, świnie, owce, kozy, pszczoły miodne, zwierzęta futerkowe. W tej sytuacji, zawarcie w uchwale zwrotu „zagubionych i blakających się po terenie Gminy Ruciane-Nida oraz zwierząt z wypadków drogowych na zgłoszenie mieszkańców, organizacji społecznych, Policji i innych służb porządkowych” stanowi nieuprawnioną modyfikację treści 11a ust. 2 pkt 3 w związku z art. 4 pkt 16 u.o.z. i przez to narusza wskazane przepisy tej ustawy. Taki pogląd wyraził

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gorzowie Wielkopolskim w wyroku z dnia 31 maja 2023 r., sygn. akt II SA/Go 208/23.

W § 4 pkt 3 Rada Miejska Ruciane-Nida uchwaliła, że zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie Gminy Ruciane-Nida polega na zmniejszaniu populacji psów bezdomnych poprzez sterylizację i kastrację psów przebywających w schronisku. Natomiast w § 4 pkt 4 postanowiono, że zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie Gminy Ruciane-Nida polega na zmniejszaniu populacji kotów bezdomnych poprzez sterylizację i kastrację kotów żyjących na wolności.

Tymczasem, jak wynika z przytoczonego powyżej art. 11a ust. 2 pkt 4 ustawy *o ochronie zwierząt*, rada gminy, jest uprawniona do określenia obligatoryjnej sterylizacji albo kastracji zwierząt w schroniskach dla zwierząt. Zgodnie z art. 4 pkt 16 u.o.z. za zwierzęta bezdomne uznaje się zwierzęta domowe lub gospodarskie, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale dotąd pozostawały. Zwierzęta domowe natomiast, to nie tylko psy i koty, ale stosownie do art. 4 pkt 17 u.o.z. także inne zwierzęta tradycyjnie przebywające wraz z człowiekiem w jego domu lub innym odpowiednim pomieszczeniu, utrzymywane przez człowieka w charakterze jego towarzysza. W świetle tych unormowań obowiązku sterylizacji lub kastracji nie można ograniczać tylko do psów i kotów, ale musi on dotyczyć wszystkich zwierząt przebywających w schroniskach dla zwierząt, spełniających ustawową definicję zwierząt bezdomnych. Taki pogląd wyraził m.in. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi w wyroku z dnia 22 lutego 2023 r., sygn. akt II SA/Łd 1108/22.

Ponadto podkreślić należy, że stosując zapis „zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie Gminy Ruciane-Nida polega na zmniejszaniu populacji kotów bezdomnych poprzez sterylizację i kastrację kotów żyjących na wolności” rada wprowadza modyfikację ustawowych definicji zwierząt (w tym kotów) bezdomnych i kotów wolno żyjących, wprowadzając niespójność w regulacji, która, jako akt prawa miejscowego, nie powinna pozostawiać wątpliwości interpretacyjnych. Powtórzenie regulacji ustawowych bądź ich modyfikacja i uzupełnienie przez przepisy gminne jest niezgodne z zasadami legislacji. Uchwała organu gminy nie powinna zatem powtarzać przepisów ustawowych, jak też nie może zawierać postanowień sprzecznych z ustawą (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 14 czerwca 2017 r. sygn. II OSK 1001/17). Umieszczenie zatem kwestionowanych regulacji nastąpiło z przekroczeniem zakresu upoważnienia, co skutkuje koniecznością wyeliminowania ich z obrotu prawnego.

W § 4 pkt 5 Rada Miejska Ruciane-Nida wskazała, że zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie Gminy Ruciane-Nida polega na dokonywaniu w uzasadnionych przypadkach usypiania ślepych miotów.

Art. 11a ust. 2 pkt 6 ustawy *o ochronie zwierząt* stanowi, że program obejmuje w szczególności usypianie ślepych miotów. Ograniczenie zakresu zapobiegania bezdomności zwierząt poprzez usypianie ślepych miotów jedynie w uzasadnionych przypadkach wykracza poza zakres kompetencji rady wynikający z delegacji ustawowej.

Natomiast w § 5 pkt 1 Regulaminu Rada Miejska Ruciane-Nida uchwaliła, że zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom z terenu Gminy Ruciane-Nida realizują:

1) „SONIECZKOWO” Schronisko i Fryzjer Dla Zwierząt Marta Chmielewska, Żarnowo 9A 16-300 Augustów - poprzez odławianie i przyjmowanie bezdomnych psów,

2) Organizacje pozarządowe - poprzez realizację zadań publicznych, obejmujących opiekę nad zwierzętami, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.

3) Gospodarstwo rolne z siedzibą w m. Wojnowo 57, 12-220 Ruciane-Nida.

Zdaniem organu nadzoru ograniczenie zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom z ograniczeniem zakresu jedynie do psów, pozostaje w sprzeczności z określoną w art. 4 pkt 16 definicją zwierząt bezdomnych. Organ zawęził krąg bezdomnych zwierząt jedynie do psów, zapominając, że art. 11a ust. 2 pkt 1 u.o.z. dotyczy zwierząt bezdomnych, do których - zgodnie z art. 4 pkt 16 u.o.z. - zalicza się zwierzęta domowe lub gospodarskie, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale dotąd pozostawały. Rada dokonała zatem nieuprawnionego zawężenia programów tym zakresie wyłącznie do wybranych zwierząt domowych (psów). Taki też pogląd wyraził Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gorzowie Wielkopolskim we wskazanym wyżej wyroku z dnia 31 maja 2023 r., sygn. akt II SA/Go 208/23.

Biorąc powyższe pod uwagę, należało orzec jak na wstępie.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje prawo wniesienia, za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie w terminie 30 dni od daty jego otrzymania.

wz. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego
Mateusz Szauer
I Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski